

SEBASTIAN BOȚIC

Posesia

O scurtă istorie intelectuală

Cu prefață de VALERIU STOICA

Editura
Hamangiu
2025

Cuprins

Prefață

Ideea de posesie (Valeriu Stoica) _____ XIII

I. În loc de introducere _____ 1

II. Vechii greci _____ 5

II.1. Anticipând posesia 5

II.2. Privire generală asupra universului juridic antic 10

II.3. Existența dreptului de proprietate 15

II.4. Subiecții dreptului de proprietate 19

II.5. Aproprierea bunurilor la greci 21

II.6. Posesie și proprietate în Grecia antică 23

II.7. Dinamica dreptului de proprietate la vechii greci 28

II.8. Protecția antică a dreptului de proprietate 30

III. Romanii _____ 34

III.1. Prolegomene 34

III.2. Coordonatele dreptului roman 37

III.2.1. Consolidarea dreptului roman 37

III.2.2. Etapizarea dreptului roman 39

III.3. Categoriile posesiei 40

III.3.1. Sistematizarea posesiei 40

III.3.2. *Possessio ad interdicta* 41

III.3.3. *Possessio civilis* 42

III.3.4. *Possessio naturalis* 42

III.4. Ființa posesiei 43

III.4.1. Dobândirea posesiei 43

III.4.2. Menținerea posesiei 46

III.4.3. Pierderea posesiei 47

III.5. Protecția posesiei 49

III.5.1. Rațiunea instituirii protecției juridice 49

III.5.2. Privire generală asupra interdictelor 50

III.5.3. <i>Interdictum uti</i>	53
III.5.4. <i>Interdictum utrubi</i>	54
III.5.5. <i>Interdictum unde vi</i> (armata)	55
III.5.6. Alte interdicte restitutorii	55
III.5.7. Interdictele posesorii în codificarea iustiniană	57
III.6. Dinamica structurării conceptuale a posesiei	58
III.6.1. Evoluția posesiei după perioada clasică	58
III.6.2. Despre raportul posesie-proprietate	59
III.6.3. Aspecte legate de elementul volitiv al posesiei	60
III.7. Unitatea greco-romană	63
IV. Evul Mediu	66
IV.1. Un nou început	66
IV.2. Continuitatea bizantină	67
IV.3. Posesia longobardă	69
IV.4. Redescoperirea dreptului roman	80
IV.5. <i>Precarium</i>	87
V. Secolul XVII	92
V.1. Zorii modernității	92
V.2. Grotius	94
V.3. Hobbes	101
V.4. Pufendorf	107
V.5. Locke	115
VI. Secolul XVIII	123
VI.1. Prolegomene	123
VI.2. Hume	125
VI.2.1. Starea de natură: ficțiune necesară pentru fundamentarea posesiei	125
VI.2.2. Posesia ca relație între o persoană și un lucru	127
VI.2.3. Limitele elementului material al posesiei	130
VI.2.4. Dincolo de posesie	133
VI.3. Achenwall	135

VI.4. Kant	138
VI.4.1. Părăsirea stării de natură	138
VI.4.2. Libertatea ca bază a posesiei	140
VI.4.3. Felurile posesiei	143
VI.4.4. Posesia ca relație între persoane	147
VI.5. Hegel	149
VI.5.1. Natura umană în starea de natură	149
VI.5.2. Personalitatea înlocuiește contractul social	151
VI.5.3. Modalitățile posesiei	154
VI.5.4. Posesie și proprietate	158
VII. Sistematizarea posesiei	161
VII.1. Amurgul dreptului roman	161
VII.2. Divergența Savigny – Jhering	162
VII.3. Elementul intențional al posesiei	165
VII.3.1. Nivelul suprasistemic al posesiei	165
VII.3.2. Sistemele continentale franceze	167
VII.3.3. Sistemele continentale de tip german	169
VII.3.4. Familia de drept <i>common law</i>	172
VII.4. Viziuni recente asupra <i>animus</i> -ului	176
VII.4.1. Posesia fundamentată evolutiv	176
VII.4.2. Categoriile intenției de a poseda	179
VII.4.2.1. <i>Animus domini</i>	181
VII.4.2.2. <i>Animus excludendi</i>	185
VII.4.2.3. <i>Animus sibi habendi</i>	187
VII.4.3. O problemă cu rațiunea protejării posesiei	189
VII.4.4. Natura posesiei și raportul ei cu proprietatea	192
VIII. Posesia în reglementările europene	194
VIII.1. Revirementul spiritului german	194
VIII.2. Noțiuni	196
VIII.2.1. Între <i>possessio rei</i> și <i>possessio iuris</i>	196
VIII.2.2. <i>Ius possessionis</i>	200
VIII.2.3. A treia cale?	201

VIII.3. Structura posesiei	203
VIII.3.1. Elementul material	203
VIII.3.1.1. Limitele elementului <i>corpus</i>	207
VIII.3.1.2. Stăpânirea <i>in corpore alieno</i>	208
VIII.3.2. Elementul psihologic	210
VIII.3.2.1. Posesia <i>sine animus</i> ?	213
VIII.3.2.2. Natura <i>animus</i> -ului	214
VIII.3.2.3. Aspectul intelectual și cel volitiv	217
VIII.3.2.4. Posesia <i>animo solo</i>	218
VIII.3.2.5. Dinamica intenției (invertirea)	219
VIII.4. Funcția posesiei	220
VIII.4.1. Funcția de transfer	222
VIII.4.2. Funcția de creare a bunei-credințe	222
VIII.4.3. Funcția de dobândire a dreptului de proprietate	223
VIII.4.4. Funcția de protecție	223
VIII.4.5. Funcția de prezumție	224
VIII.5. Intrarea în posesie	226
VIII.6. Protecția juridică a posesiei	229
VIII.6.1. Protecția generală	229
VIII.6.2. Acțiunile posesorii	230
VIII.6.3. Protecția posesiei mai pronunțate	235
VIII.6.4. Autoajutorarea	236
VIII.7. Posesia <i>bona fide</i>	238
VIII.8. Pierderea posesiei	240
VIII.9. DCFR	242
VIII.9.1. Noțiune	242
VIII.9.2. Tipurile de posesori	243
VIII.9.2.1. Proprietarul-posesor	244
VIII.9.2.2. Posesorul cu drepturi limitate	245
VIII.9.2.3. Agentul posesiei	247
VIII.9.3. Natura <i>corpus</i> -ului	248
VIII.9.4. Posesia continuă	249

VIII.9.5. Protecția posesiei. Remedii	250
VIII.9.5.1. Autoajutorarea	251
VIII.9.5.2. Acțiunile posesorii	252
VIII.9.5.3. Posesia mai pronunțată	253
IX. Posesia în dreptul național	255
IX.1. Natura posesiei	255
IX.1.1. Element de fapt	255
IX.1.1.1. Noțiunea de fapt juridic	257
IX.1.1.2. Posesia ca fapt juridic	260
IX.1.2. Posesia ca element de drept	261
IX.1.2.1. Aproprierea	264
IX.1.2.2. Stăpânirea bunului	269
IX.1.2.3. <i>De lege ferenda</i>	272
IX.1.3. Posesia ca drept	275
IX.1.3.1. Caracteresle dreptului de a reține posesia	277
IX.1.3.2. Clasificarea dreptului de a rămâne în posesie	278
IX.1.3.3. <i>Ius possessionis</i> versus acțiunea petitorie	279
IX.2. Dinamica posesiei	280
IX.2.1. Problema posesiei transferabile	280
IX.2.2. Originea dilemei transferului	283
IX.2.3. Formele clasice de transfer	285
IX.2.4. Cele trei teorii ale transferului	288
IX.2.5. Sistemul consensual versus mecanismul tradiției	291
IX.2.6. Transferul posesiei în dreptul național	295
IX.2.7. Situația actelor translative încheiate cu un neproprietar	298
IX.2.8. Joncțiunea posesiilor	302
IX.2.9. <i>De lege ferenda</i>	305
X. În loc de concluzii	310
Bibliografie	329